

Anexa
la Decizia nr. 03/7 din 08.04.2022
al Consiliului sătesc Ilenuța

Strategia de dezvoltare a Comunității prietenoase vârstei în satul Ilenuța în perioada 2022-2023

anexă a Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a satului Ilenuța

Cuprins

INTRODUCERE	3
Ce înseamnă o Comunitate prietenoasă vârstei	3
Metodologia de elaborare a strategiei.....	5
SITUAȚIA VÂRSTNICILOR DIN SATUL ILENUȚA.....	6
Date privind populația comunei	6
Descrierea problemelor vârstnicilor pe domenii	8
Sinteza problemelor identificate	12
ANALIZA SWOT.....	15
OBIECTIVE.....	17
IMPLEMENTAREA STRATEGIEI.....	18
ANEXA 1. PLANUL DE ACȚIUNI 2022-2023	19
ANEXA 2. LISTA PROBLEMELOR IDENTIFICATE	19
ANEXA 3. LISTA PARTICIPANȚILOR LA ELABORAREA STRATEGIEI.....	27

INTRODUCERE

Ce înseamnă o Comunitate prietenoasă vârstei

Conceptul de „Comunitate prietenoasă vârstei” a fost dezvoltat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) ca o abordare care răspunde la îmbătrânirea populației și promovează incluziunea și contribuția persoanelor în etate la viața comunității. În cadrul acestei abordări, atenția este orientată pe mediul fizic și social din comunitate, care sunt privite ca factori determinanți esențiali ai faptului dacă oamenii pot rămâne sănătoși, independenți și autonomi până la bătrânețe.

O comunitate prietenoasă vârstei răspunde atât oportunităților, cât și provocărilor unei populații îmbătrânite, creând medii fizice și sociale care susțin viața independentă și activă și permit persoanelor în vârstă să contribuie în continuare la toate aspectele vieții comunității.

Conceptul evidențiază opt domenii pe care comunitățile le pot aborda pentru a-și adapta mai bine structurile și serviciile la nevoile persoanelor în vârstă sub următoarele aspecte:

Domeniul	Aspecte cheie
Spații publice și clădiri	<p>Persoanele în etate, dar și cele tinere au nevoie de locuri, plasate convenabil, unde să se adune împreună în aer liber sau în spații închise.</p> <p>Parcuri, alei, străzi sigure și iluminate, toalete publice curate, scaune în aer liber și clădiri accesibile – toate acestea contribuie la o interacțiune mai activă și mai pozitivă între localnici.</p> <p>Deopotrivă cu vârstnicii, persoanele cu dizabilități sau părinții cu cărucioare – toți vor aprecia existența unei rampe de acces, a balustradelor sau chiar și a unui ascensor, instalate în incinta unei clădiri publice.</p>
Transport	<p>Persoanele în etate își doresc și au nevoie de stații amenajate cu bănci, unde să se adăpostească de ploaie, vânt și ninsori. Transportul public să poată fi accesat din orice zonă a localității, iar costul să fie accesibil.</p> <p>Drumuri și trotuare reparate, indicatoare instalate, treceri de pietoni marcate corespunzător, podețuri și poduri asigurate cu balustrade ar ajuta localnicii să se deplaseze în siguranță.</p>
Locuințe	<p>Cei mai mulți oameni doresc să își trăiască bătrânețea în propria casă, asigurată cu apă potabilă la robinet, sistem de canalizare, sobă reparată și funcțională, podea trainică, geamuri menținute și sigure, detectoare de fum instalate.</p> <p>Importante pentru bătrâni sunt balustradele, rampele, treptele comode, pentru ca accesul în locuință să fie sigur, să prevină căderi sau alte situații cu risc pentru viață.</p>
Participare socială	<p>Indiferent de vârsta pe care o are un om, singurătatea afectează negativ sănătatea mentală și fizică, dar și sentimentul de bunăstare.</p> <p>Pentru a evita izolarea și singurătatea, persoanele în etate au nevoie să rămână active în societate prin participarea la diverse activități sociale împreună cu persoane de diferite vârste.</p>
Respect și incluziune socială	<p>Într-o comunitate prietenoasă vârstei sunt dezvoltate servicii comunitare respectuoase și incluzive, fiind promovată o imagine pozitivă a îmbătrânirii și a persoanelor în etate.</p> <p>Vârstnicii sunt consultați de către prestatorii de servicii publice și private despre nevoile lor și despre modalitățile de deservire mai calitativă. Personalul care</p>

	<p>oferă servicii este politicos și dispus să ajute.</p> <p>De asemenea, activitățile comune între generații sunt o modalitate eficientă de învățare reciprocă pentru tineri și vârstnici, de apreciere și încurajare a ceea ce pot oferi, dar și de a petrece timpul plăcut și util.</p>
Participare civică și angajare	<p>Nu există un termen de valabilitate pentru implicare, iar vârstnicii pot, deopotrivă cu alți membri ai comunității, să contribuie la dezvoltarea acesteia.</p> <p>Într-o comunitate prietenoasă vârstei, persoanele în etate, chiar și după pensionare, beneficiază de diferite posibilități pentru a munci, a face voluntariat și a rămâne implicate în viața socială și civică.</p> <p>Calificările și experiența vârstnicilor sunt recunoscute și apreciate, iar aceștia la rândul lor, se simt utili și apreciați.</p>
Comunicare și informare	<p>Comunitățile prietenoase vârstei accentuează nevoia de a utiliza mijloace variate de comunicare adaptate specificului persoanelor în etate, în așa fel ca informația despre evenimentele din comunitate să fie accesibilă și să ajungă la timp la vârstnici.</p> <p>Panouri cu informație simplă și ușor de citit, buletine informative locale, radio local, adunări generale sau pe sectoare cu locuitorii – acestea sunt doar câteva din instrumentele de comunicare ce pot fi utilizate într-o Comunitate prietenoasă vârstei.</p>
Servicii incluzive	<p>Orice comunitate prietenoasă vârstei oferă un spectru larg de servicii destinate promovării, menținerii și restabilirii sănătății. Serviciile medicale, serviciile de îngrijiri la domiciliu, serviciile care asigură posibilități de practicare a sportului și alte activități de acest gen sunt menite să ajute membrii comunității să se bucure de o sănătate bună.</p> <p>Serviciile oferite de farmacii, frizerii, ateliere de croitorie, spălătorii, servicii de aprovizionare cu apă și canalizare, contribuie la bunăstarea și îmbunătățirea calității vieții vârstnicilor.</p>

Începând cu anul 2006, mai multe țări ca Australia, Canada, Germania, Marea Britanie, SUA, Irlanda, Federația Rusă, Japonia, dezvoltă conceptul de „Comunitate prietenoasă vârstei”. Începând cu anul 2017 conceptul de „Comunitate prietenoasă vârstei” a început să fie aplicat și în Republica Moldova. Conceptul a fost pus în aplicare în 15 localități din raioanele Rezina, Șoldănești, Sângerei și Florești, în cadrul proiectului „Îmbătrânire și sănătate”, realizat de către AO „CASMED” în parteneriat cu HelpAge International cu suportul financiar al Crucii Roșii din Elveția.

Proiectul a demonstrat că comunitățile locale pot deveni locuri mai bune pentru a îmbătrâni, când consiliul local, instituțiile publice și comunitatea au o mai bună înțelegere a problemelor, așteptărilor și aspirațiilor persoanelor în vârstă. Dovezile din proiect indică faptul că intervențiile au avut un impact asupra planificării pe termen lung și a proceselor de luare a deciziilor în comunitățile țintă.

În anul 2021 a început promovarea conceptului în satul Ilenuța și dezvoltarea strategiei curente, cu suportul proiectului „Îmbătrânire și Sănătate” implementat de A.O. „CASMED” cu susținerea financiară a Crucii Roșii din Elveția.

Această strategie reprezintă un pas înainte pentru dezvoltarea unei comunități prietenoase vârstnicilor în satul Ilenuța conform viziunii:

Satul Ilenuța este o comunitate prietenoasă vârstnicilor, cu servicii publice și socio-medicale de calitate, axate pe nevoile membrilor comunității.

Metodologia de elaborare a strategiei

Strategia curentă a fost elaborată în cadrul unui proces participativ desfășurat în perioada noiembrie 2021–aprilie 2022. Procesul de planificare strategică a avut ca punct de pornire necesitățile și problemele vârstnicilor din satul Ilenuța, care au fost identificate și analizate în baza Ghidului metodologic „*Identificarea Nevoilor Persoanelor în Etate*”, elaborat în cadrul proiectului „Îmbătrânire și Sănătate”, implementat de către AO „CASMED” cu suportul financiar al Crucii Roșii din Elveția.

Procesul a inclus mai multe etape, printre care cele mai importante au fost:

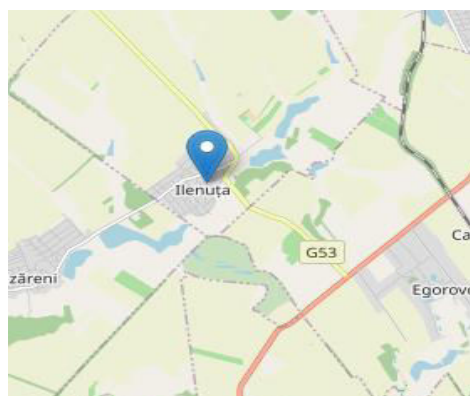
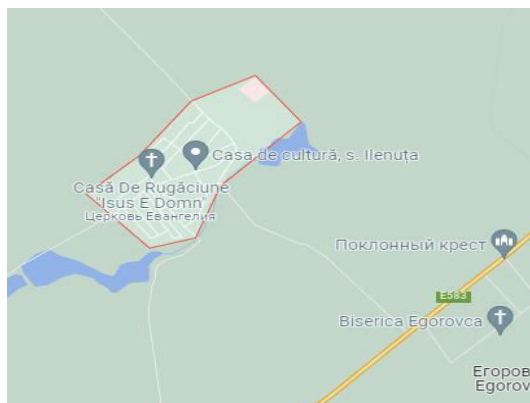
- **Studiul cantitativ *Evaluarea percepției privind conceptul de „Comunitate prietenoasă vârstei”*** în satul Ilenuța, r-nul Fălești. Chestionarul pentru colectarea de date a fost aplicat de către 11 operatori: membrii Comitetului Coordonator Local din localitatea Ilenuța – care au fost instruiți anterior cum să aplice chestionarul. Studiul a fost realizat în perioada 10-17 noiembrie 2021, în baza a 72 respondenți din comună cu vârsta de peste 50 de ani, reprezentând câte 20% din următoarele categorii de vârstă: 50-56 ani, 57-65 ani, 66-70 ani, 71-80 ani, 81+, din care 66.66% (48) sunt femei și 33.33% (24) - bărbați.
- **4 discuții focus-grup** cu patru grupuri distincte de participanți: tineri, vârstnici, reprezentanții APL (primăria și consiliul local din satul Ilenuța), prestatorii de servicii și alți actori relevanți din comunitate. Discuțiile focus-grup au fost realizate în perioada 15 noiembrie-2 decembrie 2021.
- **Atelierul de planificare strategică** facilitat de A.O. CASMED cu participarea reprezentanților APL și Comitetului Coordonator Local, desfășurat la 25 ianuarie 2022 în incinta primăriei satului Ilenuța. În cadrul atelierului au fost stabilite direcțiile și acțiunile strategice în perioada 2022-2023 pentru implementarea conceptului „Comunitate prietenoasă vârstei” în satul Ilenuța.
- **Analiza datelor și informației** colectate și sistematizate. Studiarea informației din documentele locale și sursele deschise de informare referitoare la satul Ilenuța. Formularea componentelor strategice.

Procesul de planificare strategică a fost afectat de pandemia de COVID-19 care a determinat anumite limite pentru posibilitățile de întrunire, discuție și analiză în grup.

Documentul curent a fost elaborat ca o anexă a Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a satului Ilenuța.

SITUAȚIA VÂRSTNICILOR DIN SATUL ILENUȚA

Descriere Generală a Satul Ilenuța, este o localitate din Raionul Fălești, situata la latitudinea 47.6344 longitudinea 27.7130 și altitudinea de 98 metri fata de nivelul mării. Conform datelor statistice populația comunei este de 1415 locuitori. Distanța directă pîna în or. Fălești este de 6 km. Distanța directă pîna în or. Chișinău este de 141 km.

Date privind populația comunei

În anul 2022, populația satului Ilenuța numără, 1415 persoane.

Din totalul celor 1415 de locuitori, 30,81% îl constituie persoanele de peste 50 de ani (436 de oameni).

Persoanele din categoria de vârstă între 0-15 ani constituie 21 % din populația comunei (291 de persoane), cele de 16-35 de ani constituie 32% din populație (455 de persoane), iar cele de 36-50 de ani – 16% din populație (233 de persoane).

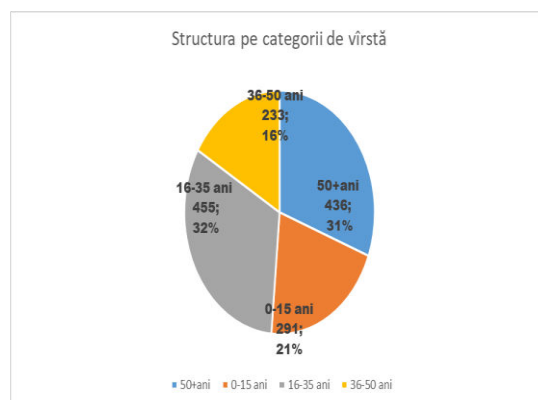

Figura 1. Structura pe categorii de vârstă a populației sat. Ilenuța

Bărbați	Vârsta	Femei
24	0-3	22
31	4-7	33
77	8-15	104
195	16-35	260
109	36-50	124
172	51-81	245
7	82-96	12

Figura 2. Piramida vârstelor a populației din satul Ilenuța

Astfel per general analiza datelor statistice sus enumerate ne profileaza următoarele probleme cu aspect negativ:

- Are loc un regres demografic evident
- Nivel înalt de îmbătrânire a populației

Structura pe sexe a populației din comună este echilibrată, cu 43 % bărbați de toate vârstele și 57 % - femei de toate vârstele.

O dată cu înaintarea în vârstă, proporția dintre bărbați și femei se schimbă.

Astfel pentru categoria de vârstă 51-81 ani și categoria de vârstă 81+, proporția este de 59% femei și 41% bărbați. Prin urmare, în cadrul populației cu vârsta 51+ din localitate femeile constituie majoritatea.

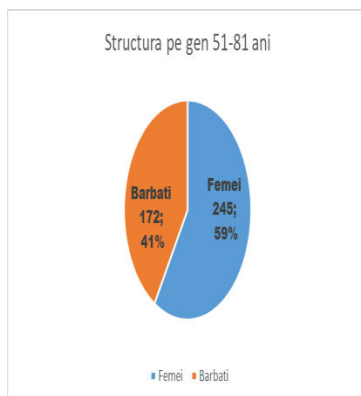

Figura 3. Structura pe sexe a populației din s. Ilenuța (Total)

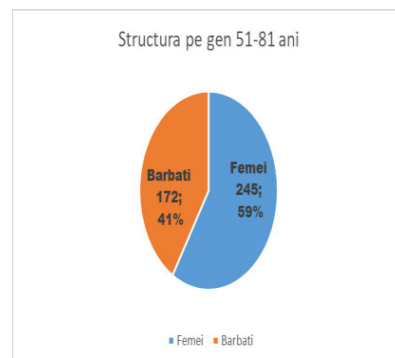

Figura 4. Structura pe sexe a populației din s. Ilenuța (51-81 de ani)

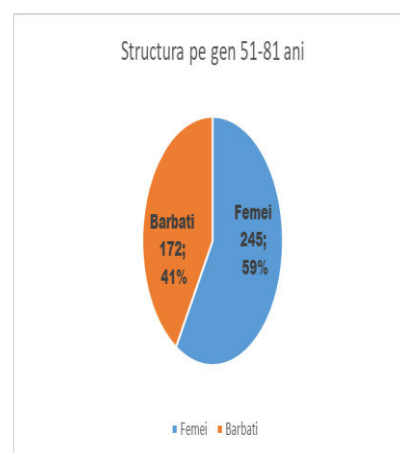

Figura 5. Structura pe sexe a populației din s. Ilenuța (82-96 de ani)

În anul 2021 în satul Ilenuța activa o structură pentru facilitarea soluționării problemelor vârstnicilor:

Comitetul Coordonator Local – este o structură creată în anul 2021 pentru facilitarea implementării conceptului Comunității prietenoase vârstei în satul Ilenuța. Comitetul este o structură de reprezentare, consultare și de împuternicire a cetățenilor, cu precădere a persoanelor în etate, care implementează pașii necesari ca localitatea să devină mai prietenoasă vârstei. Comitetul coordonator este format din nouă persoane, reprezentanți ai administrației publice locale, ai instituțiilor din comună și vârstnici din comunitate.

Descrierea problemelor vârstnicilor pe domenii

Secțiunea curentă conține o descriere a situației generale și a problemelor specifice cu care se confruntă populația comunei în general și populația vârstnică în special. Problemele au fost grupate în funcție de cele opt domenii ale abordării „**Comunității prietenoase vârstei**”. Identificarea problemelor din fiecare domeniu a fost realizată din perspectiva vârstnicilor, pe baza constatărilor de la focus-grupuri, chestionarea populației și analiza altor date și indicatori. Totodată, în baza opiniilor participanților la focus-grupuri și chestionarea populației au fost identificate o serie de priorități pentru fiecare din domeniile abordate.

SPAȚII ȘI CLĂDIRI PUBLICE

În comună sunt 6 clădiri cu destinație publică (printre care: primăria, Casa de Cultură, Oficiul Poștal, Centrul Medicilor de Familie, Gimnaziul Ilenuța, Grădinița de copii din s. Ilenuța). **Accesul în clădirile publice din localitate este incomod și periculos, mai ales pe timp de iarnă.** Dintre persoanele chestionate, **93,06%** consideră gravă situația treptelor lunecoase pe timp de iarnă la instituțiile publice, iar **90,28%** consideră că problema constă în lipsa balustradelor și rampelor la instituțiile publice. Cele mai problematice sunt clădirile care găzduiesc instituțiile publice frecventate des de vârstnici și anume Centrul Medicilor de Familie, Oficiul Poștal, Primăria, magazinele din comună. Centrul Medicilor de Familie, Oficiul Poștal și primăria sunt instituții publice prestatoare de servicii unde se crează de regulă, cele mai mari fluxuri de oameni din localitate. Totuși dacă în majoritatea instituțiilor publice situația este acceptabilă cu unele excepții (de ex. trepte un pic înalte și puțin lunecoase iarna, dar există perile) atunci la Primărie, Casa de Cultură sunt extrem de lunecoase și nu există perile, deși sînt locuri de socializare pentru bătrîni. Pe lângă funcția de prestare de servicii aceste spații reprezintă și locuri în care sătenii se adună pentru socializare. La primărie, sunt scaune pentru așteptare în incinta clădirii. La Oficiul Poștal deși sînt prezente scaunele atît în interior cît și afară, există totuși problema lipsei spațiului de așteptare și lipsa încălzirii acestuia. **83,33%** din persoanele chestionate consideră o problemă lipsa scaunelor în locurile publice și de-a lungul străzii principale.

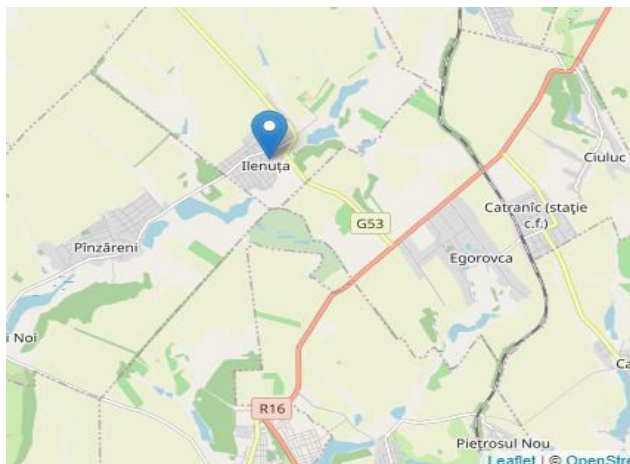
În localitate sunt insuficiente spații de agrement amenajate, în special pentru persoanele în etate. În comună nu sunt locuri cu destinație de recreere și agrement. În satul Ilenuța nu există un parc cu bănci, teren de sport amenajat nici pentru tineri, nici pentru persoanele în etate care își doresc acest lucru. În localitate nu sunt WC-uri publice. **91,67%** din respondenți consideră că spațiile de odihnă și agrement lipsesc, iar ceea ce există nu corespund cerințelor tuturor locuitorilor localității.

Strazile principale din satul Ilenuța sunt iluminate. **83,33%** din respondenți au confirmat că locuiesc pe străzi iluminate. În schimb **străzile secundare din localitate și celelalte sate sunt iluminate în mică măsură. 16,67% din respondenți** consideră că nu toate străzile sunt iluminate pe timp de noapte. Lipsa iluminatului mărește gradul de nesiguranță după lăsarea întunericului și creează disconfort pentru locuitorii din preajmă.

Priorități identificate pentru domeniul SPAȚII ȘI CLĂDIRI PUBLICE:

- ◆ Dotarea instituțiilor publice cu trepte, balustrade și rampe de acces
- ◆ Repararea scărilor instituțiilor publice astfel încât să fie comode pentru vârstnici
- ◆ Amplasarea băncilor, scaunelor la toate instituțiile publice
- ◆ Încălzirea, gazificarea Casei de Cultură și a Bibliotecii satești.

TRANSPORT

O parte a drumurilor din satul Ilenuța

sunt deteriorate. Totodată, recent a fost realizată reparația unor drumuri locale din satul Ilenuța, care a fost executat în cadrul Programului „Drumuri Bune pentru Moldova 2020”. Strada centrală a satului Ilenuța este cea mai circulată. Străzile adiacente sunt într-o stare oarecum satisfăcătoare.

De asemenea, drumul R16 trece în apropierea imediată a satului Ilenuța și drumul G53 traversează satul Ilenuța. Astfel transportul este accesibil, către centrul raional Fălești, satul Ilenuța fiind traversat atât de ruta din comuna Obreja cât și de ruta din comuna Pinzăreni. **Drumurile din localitate nu sunt în totalitate amenajate cu trotuare.** În lipsa trotuarelor pietonii sunt nevoiți să se deplaseze pe carosabil. În aceste condiții, deplasarea elevilor de la și spre școală, deplasarea persoanelor în vârstă, cu mobilitatea redusă sau a persoanelor cu cărucioare este extrem de anevoioasă și periculoasă. La fel și deplasarea pe biciclete și trotinete este dificilă și periculoasă în lipsa trotuarelor.

În comună nu există transport local, transportul nu vine până în centrul s. Ilenuța.

Priorități identificate pentru domeniul TRANSPORT:

- ◆ Construcția și reparația stațiilor de așteptare
- ◆ Un taxi social pentru persoanele în etate
- ◆ Construcția trotuarelor de-a lungul localității
- ◆ Transport public către centrele raionale.

LOCUIŢE

Locuințele mai multor vârstnici prezintă risc sporit de accidente inclusiv incendii. În general, casele vârstnicilor (ca și majoritatea celorlalte locuințe) nu sunt conectate la apeduct și canalizare, nu au WC. În comună sunt vârstnici care au case în stare avariata. Printre zonele cu probleme se numără ușile, geamurile sau chiar elementele de construcție avariate. Aceste deficiențe fac locuința neconfortabilă, mai ales în perioada rece a anului. O altă problemă întâlnită este starea sanitară proastă a locuințelor. Un pericol deosebit sunt sobele avariate care reprezintă risc de incendiere sau intoxicare. **40,28 %** din respondenți consideră că locuințele vârstnicilor prezintă risc sporit de accidente și doar **16,67%** - consideră că locuințele nu prezintă pericol. Un număr limitat de locuințe (ale persoanelor cu dizabilități, care stau la pat) au instalate detectoare de fum. **93,06%** consideră necesară dotarea locuințelor vârstnicilor cu detectoare de fum.

Mai mulți vârstnici se simt ajutați de comunitate și de autoritățile locale, mai ales în momentele mai dificile ale anului. Numai **29,17 %** - consideră că **autoritățile locale și nici vecinii nu ajută persoanele în etate pe timp de iarnă**. Una din temele mai dureroase este asigurarea cu lemne de foc pentru perioada rece a anului: **40,28%** - au menționat că **vârstnicii și persoanele cu dizabilități nu sunt ajutați cu lemne de foc pe timp de iarnă**, pe când **27,78%** din respondenți au menționat că acestor două categorii de cetățeni li se acordă lemne de foc pe timp de iarnă.

Priorități identificate pentru domeniul LOCUINȚE:

- ◆ Instalarea detectoarelor de fum și sobe funcționale
- ◆ Acordarea ajutorului financiar pentru perioada rece a anului
- ◆ Voluntariat la domiciliul persoanelor în etate.

PARTICIPARE SOCIALĂ

Vârstnicii care nu mai sunt încadrați în câmpul muncii ies din circuitul social. Mediul social al acestora se reduce la rude (dacă sunt în sat) și vecini. Vârstnicii care continuă să fie angajați socializează mai mult, inclusiv la activități și evenimente publice din comună. **76,39%** consideră că **nu există oportunități pentru a facilita întâlnirile între persoanele în etate**. Unele grupuri formate pe anumite interese comune socializează: de exemplu, unele persoane se întâlnesc în mahalalele, dar lipsesc spații dedicate pentru activități de socializare. Situația persoanelor imobilizate este mai complicată: **31,94%** consideră că **persoanele cu mobilitatea redusă sau imobilizate nu sunt vizitate la domiciliu**.

Vârstnicii participă puțin la evenimentele socio-culturale din comună – **23,61%** au menționat că **vârstnicii nu participă la activitățile socio-culturale**. Evenimentele publice care se desfășoară în localitate, sunt suficient de incluzive. Totodată, **29,17%** menționează că **vârstnicii nici nu sunt implicați în organizarea diferitor evenimente publice în comunitate**. Acest aspect afectează simțul de apartenență la evenimentele publice și contribuie la marginalizare. În privința evenimentelor care se organizează în localitate (de exemplu Hramul satului), **29,17%** consideră că acestea **nu sunt intergeneraționale și nu implică persoane de diferite vârste**.

Priorități identificate pentru domeniul PARTICIPARE SOCIALĂ:

- ◆ Organizarea clubului seniorilor
- ◆ Crearea cercurilor pe interese
- ◆ Amenajarea unui local unde persoanele în etate se vor putea întâlni și organiza diferite cercuri pe interese
- ◆ Organizarea evenimentelor tematice pentru persoanele în etate;

RESPECT ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ

Analiza situației a arătat că există o percepție acută a persoanelor vârstnice că sunt excluse de la activitățile publice din localitate **30,56%** din respondenți consideră că **autoritățile locale și oamenii din localitate nu sunt preocupați de persoanele în etate și nevoile vârstnicilor**.

În plus, vârstnicii au percepția că nu sunt respectați de ceilalți membri ai comunității și resimt o diviziune între generații și o lipsă de comunicare între diverse grupuri sociale. **69,44%** dintre respondenți consideră că **tinerii nu manifestă o atitudine respectuoasă față de persoanele în etate**. **29,17%** au menționat că **persoanele în etate sunt uneori tratate cu mai puțin respect** de către locuitorii mai tineri. Locuitorii au semnalat uniori și atitudine brutală sau nerespectuoasă față de vârstnici.

Datorită experienței și cunoștințelor, vârstnicii ar putea contribui la procesele decizionale locale și adoptarea unor decizii mai bune pentru comunitate. Totuși, **37,50%** consideră că **vârstnicii nu sunt invitați la ședințele CL și contribuția vârstnicilor la nivel de comunitate nu este apreciată**.

Priorități identificate pentru domeniul RESPECT ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ:

- ◆ *Îngrijiri la domiciliu, servicii publice cu conlucrare între persoanele vârstnice și cele tinere*
- ◆ *Crearea echipei de voluntari din rândurile tinerilor ca ajutor pentru vârstnici*
- ◆ *Împlicarea vârstnicilor în activitățile organizate de APL*
- ◆ *Crearea și amenajarea unei zone de odihnă.*

PARTICIPARE CIVICĂ ȘI ANGAJARE

Persoanele în etate nu au oportunități de angajare în câmpul muncii -47,22% împărtășesc această opinie. În satul Ilenuța sunt puține oportunități de angajare în afara muncilor agricole necalificate. Printre vârstnici sunt puțin angajați. Totuși sunt vârstnici care se implică în activități voluntare. Doar că, **16,67%** menționează că **autoritățile locale nu susțin inițiativele și activitățile de voluntariat realizate de persoanele în etate.** Și mai complicată este situația persoanelor cu nevoie speciale: **65,28% consideră că persoanele în etate cu nevoi speciale nu au acces la activități de voluntariat.**

Învățarea continuă este o necesitate în realitatea dinamică, în continuă digitalizare în care trăim. Cunoștințele și abilitățile noi ar permite persoanelor în etate să rămână conectați la schimbările și provocările sociale contemporane. Totuși, **33,33%** consideră că persoanele în etate **au puține oportunități să învețe lucruri noi și să fie activi social.**

O serie de probleme au fost identificate și în privința proceselor decizionale din comună. Mai mulți membri ai comunității împărtășesc opinia că oamenii din localitate nu cunosc că ședințele consiliului sunt publice și că ar putea asista la ședințe. În plus, mai multe voci susțin că comunitatea este puțin informată despre când au loc ședințele consiliului local și nu se pun anunțuri în sat pe panouri. **40,28%** consideră că **vârstnicii nu sunt bine reprezentați nici în comisiile locale și nici nu participă în procesul de luarea a deciziilor,** pe când numai **45,83%** consideră că vârstnicii se implică în acest proces.

Priorități identificate pentru domeniul PARTICIPARE CIVICĂ ȘI ANGAJARE:

- ◆ *Crearea cercurilor pe interese*
- ◆ *Crearea unui loc unde vârstnicii se pot aduna*
- ◆ *Organizarea activităților pentru vârstnici cu implicarea lor*
- ◆ *Organizarea cursurilor pentru vârstnici, pentru a putea cunoaște calculatorul.*

COMUNICARE ȘI INFORMARE

Informația de interes public, în general, este comunicată comunității, inclusiv persoanelor vârstnice. Numai **18,06%** consideră că **vârstnicii nu sunt informați despre activitățile care se organizează în localitate** și **63,89%** consideră că sunt informați. Majoritatea tinerilor se informează din spațiul informațional digital prin intermediul telefoanelor mobile sau altor dispozitive electronice. Persoanele vârstnice sunt conectate mai puțin sau deloc la spațiul digital. **29,17%** consideră că **persoanele în etate nu au acces la computere și internet în spații sau instituții publice.**

51,39% consideră că persoanele în etate nu sunt implicate voluntar în calitate de experți diseminatori de informație și formatori / traineri.

Informarea vârstnicilor cu privire la ce se întâmplă în localitate se face prin anunțuri scrise pe panourile informative sau verbal. Chiar dacă sunt panouri la magazine, primărie, IMSP OMF, acolo nu se plasează întotdeauna informația. **19,44%** consideră că **informația plasată pe panourile informative nu este expusă pe înțelesul persoanelor în etate.** Multe din persoanele vârstnice au deficiențe de vedere, auz sau mobilitate redusă. Chiar dacă anunțurile imprimare sunt plasate pe panourile de informație nu toată lumea le poate citi. Pentru unele persoane este greu să ajungă în fața unui panou. Alte persoane nu pot citi textul pentru că acesta este ilizibil, prea mărunț, contrastul nu este potrivit sau este scris într-un limbaj prea sofisticat.

Priorități identificate pentru domeniul COMUNICARE ȘI INFORMARE:

- ◆ *Organizarea meselor rotunde, traininguri, master clasuri cu implicarea persoanelor în etate*

- ◆ Crearea a mai multor panouri informative
- ◆ Organizarea a mai multor întâlniri între cetățeni și APL
- ◆ Implicare mai multă din partea autorităților locale.

SERVICII INCLUZIVE

Oferta de servicii din satul Ilenuța, include servicii educaționale, medicale, comerț(magazine), conexiune la televiziune digitală, telefonie fixă și mobilă. Totodată, în localitate nu este o frizerie, farmacie, croitorie, atelier de repararea încălțămintei și hainelor, atelier de reparație a aparatelor electrice, piață, servicii de colectare a deșeurilor, nu există cantină socială.

În localitate există un apeduct. Locuitorii, inclusiv cei vârstnici consumă apă și din fântâni, care nu este întotdeauna de calitate. Numai **37,50%** confirmă că **persoanele în etate nu au acces la servicii de aprovizionare cu apă**, de altfel ca și ceilalți locuitori din satul Ilenuța.

În comună nu există servicii de colectare și selectare a gunoiului, nu sunt tomberoane. Cu toate că, această problemă a fost confirmată numai de **48,61%** din respondenți care au subliniat că **persoanele în etate nu au acces la servicii de colectare a deșeurilor**. Locul pentru depozitarea deșeurilor din localitate nu este autorizat și nici nu este amenajat. Din inconștiență, localnicii aruncă gunoiul la întâmplare, inclusiv lângă fântâni afectând astfel și calitatea apei potabile.

De asemenea, **23,61%** afirmă că **vârstnicii nu au acces la servicii de îngrijiri sociale și medicale** atunci când apare o astfel de nevoie, pe când **73,61%** consideră că au acces. Totodată, **48,61%** consideră că **nu sunt suficienți asistenți medicali în comunitate**. Conform unor păreri, lucrătorii sociali și medicali existenți lucrează și își îndeplinesc conștient atribuțiile de serviciu, inclusiv serviciile de îngrijiri integrate la domiciliu. Totodată, **48,61%** consideră că în localitate nu sunt programe educaționale pentru îngrijirea persoanelor în vârstă.

Deoarece în localitate este o farmacie, doar **4,17%** din respondenți au confirmat că **persoanele în etate și locuitorii în general nu au acces la servicii farmaceutice**.

Priorități identificate pentru domeniul SERVICII INCLUZIVE:

- ◆ Crearea serviciilor de colectare a deșeurilor
- ◆ Construcția și amenajarea unui parc cu toate cele necesare pentru toate vârstele
- ◆ Repararea Oficiului Poștal prin crearea condițiilor de așteptare
- ◆ Crearea unei cantine sociale, băi sociale
- ◆ Depistarea și întreținerea unei clădiri unde persoanele în etate se vor putea întâlni
- ◆ Crearea stațiilor de așteptare a transportului public.

Sinteza problemelor identificate

Cele mai multe probleme cu un grad mare de preocupare din partea vârstnicilor (Acoperirea medie a nevoilor) au fost identificate în domeniul Transport public – **5,21%** și Spații și clădiri publice – **23,89 %**. Pe când la aspectul Servicii comunitare și de sănătate - **51.79%**.

Acoperirea medie a nevoilor persoanelor în etate este de **40,79%**.

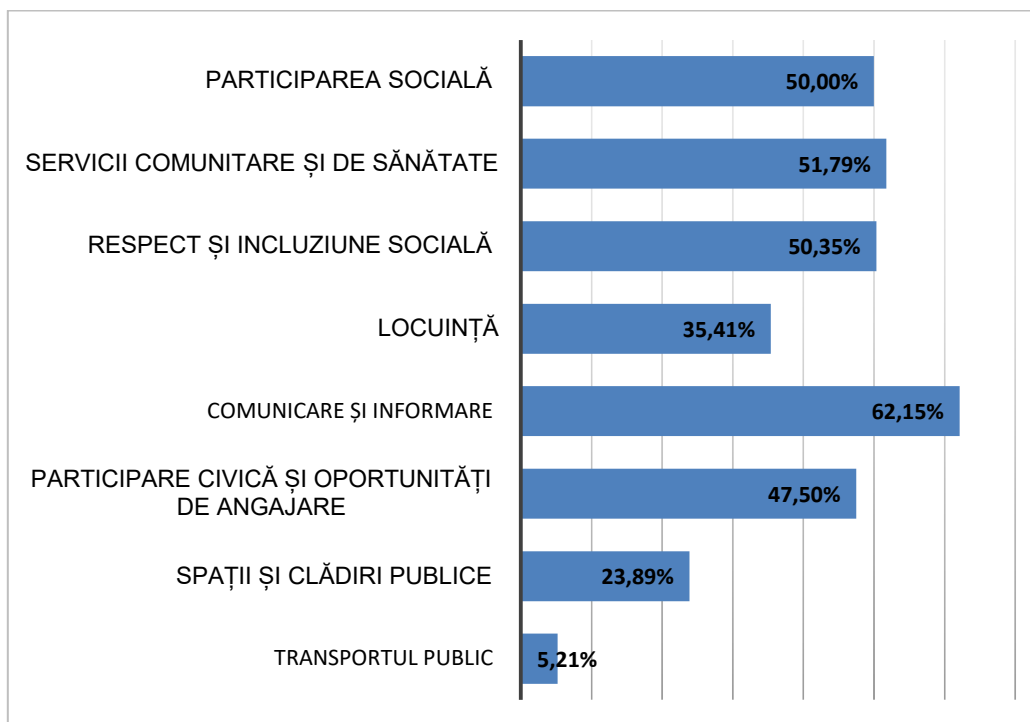
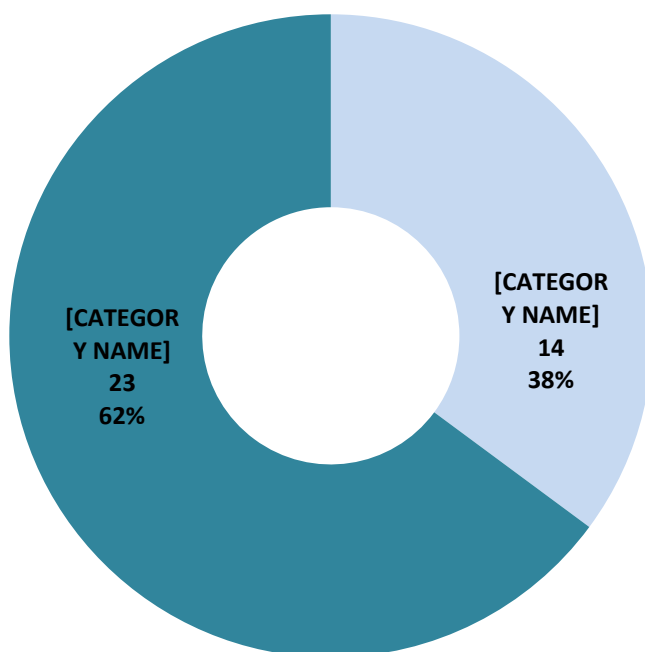

Figura 6. Media gradului de acoperire a problemelor pe domenii

Dacă divizăm problemele în funcție de mediul pe care îl afectează, putem deosebi probleme care afectează mediul fizic și tangibil din comună (tot ce ține de infrastructura fizică) și mediul social (include obiceiurile locale, relațiile dintre locuitori și alte aspecte intangibile și invizibile).

Din totalul de 37 de probleme și îngrijorări identificate, cea mai mare parte se referă la aspecte care țin de mediul social din satul Ilenuța.

23 probleme ce reprezintă mediul social (62%) vizează aspecte legate de implicarea în viața socială, participarea în procese decizionale și în viața civică, relațiile dintre generații, ajutorul și atenția față de nevoile speciale ale vârstnicilor și altor persoane vulnerabile.

Alte 14 dintre problemele descrise reprezintă mediul fizic (38%) și se referă la probleme și îngrijorări referitoare la infrastructura din localitate (drumuri deteriorate, lipsa trotuarelor, lipsa transport local, acces dificil în clădiri, lipsa spațiilor de odihnă și agrement, stații neamenajate).

Figura 7. Distribuția problemelor după mediul pe care îl afectează (fizic vs social)

Chiar dacă sunt mai puține la număr, problemele care țin de mediul fizic sunt și ele resimțite mai intens de către populația vârstnică din Ilenuța.

Media gradului de confirmare a problemelor din mediul fizic a fost de 62,81%. Aceste probleme se concentrează în patru din cele opt domenii analizate (Spații publice și clădiri (68,61%), Transport (78,29%), Locuință (61,12%) și Servicii comunitare și de sănătate (39,24%).

Problemele din mediul social au o media de confirmare de 45,38%. Aceste probleme sunt întâlnite în majoritatea din cele opt domenii, cu excepția domeniului referitor la Spații publice și clădiri.

Conform opiniei vârstnicilor extrasă din concluziile studiului referitor la percepția privind conceptul de „Comunitate Prietenoasă Vârstei”, nivelul de acoperire a nevoilor vârstnicilor din aceste localități până la momentul anului 2022, era în jur de 40,79%.

Ținta strategiei curente este să propună soluții de rezolvare a cât mai multe din problemele identificate, pentru îmbunătățirea atât a mediului fizic din comună, cât și a mediului social.

ANALIZA SWOT

<u>PUNCTE TARI</u>	<u>PUNCTE SLABE</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Potențial uman • Gimnaziu/Grădiniță/Casă de cultură funcționale • Brutărie pe teritoriul localității • 2 culte religioase/ 1 Biserica și casă de rugăciuni • Punct medical • Locuitori conectați la rețelele de alimentare cu apă/Apeduct • Conductă de gaz de presiune medie în sat • Existența agenților economici agricoli și comerciali • Oameni uniți și săritori la nevoie • Nr. mare de copii de vîrstă preșcolară • Populația în creștere • Inițiativă cetățenească • Dorința populației de a avea locuri de muncă pe teritoriul satului • Existența unui grup de inițiativă cu experiență în implementarea de proiecte 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa programelor de antreprenoriat • Lipsa sistemului de canalizare • Gunoști neautorizate • Lipsa iluminatului stradal • Drumuri deteriorate • Degradarea mediului • Lipsa terenurilor sportive, de joacă pentru copii, agrement • Reparația Casei de cultură • Reparația și modernizarea oficiului poștal • Servicii sociale nedezvoltate • Lipsa unui Centru de dezvoltare și ocupații pentru tineri • Lipsa unui Punct veterinar (farmacie, asistență veterinară) • Insuficiența locurilor de muncă • Resurse umane nepregătite pentru elaborarea de proiecte și atragerea de investiții • Acces redus la informație privind diverse programe de finanțare • Tehnică agricolă învechită și uzată • Acces redus la tehnologiile moderne și aplicarea lor • Accesul redus la piața de desfacere internă și externă • Persoane în vîrstă • Migrația • Lipsa de programe și tehnologii noi în agricultură • Acces redus la resurse financiare externe • Lipsa experienței în elaborarea proiectelor • Sector neguvernamental slab dezvoltat

<u>OPORTUNITĂȚI</u>	<u>AMENINȚĂRI</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Atragerea investițiilor • Elaborarea proiectelor • Colaborarea cu FISM, AIPA, USAID, ambasade, etc. • Susținerea Consiliului raional • Atragerea resurselor financiare de la diferiți finanțatori • Reparația capitală a grădiniței de copii • Reparația Casei de Cultură • Reparația oficiului poștal • Reparația drumurilor • Crearea condițiilor optime de trai și odihnă pentru tineri • Instruire în inițierea afacerilor • Deschiderea întreprinderilor de prelucrare a produselor agricole (lapte, legume/fructe, cereale) • Reciclarea deșeurilor • Crearea rețelei de canalizare • Elaborarea și implementarea proiectelor în diverse domenii: economie, infrastructură, mediu • Dezvoltarea serviciilor sociale în diverse domenii • Implicarea autorităților locale în problemele comunității, în vederea identificării de soluții financiare, materiale 	<ul style="list-style-type: none"> • Situația politică instabilă • Indiferența administrației publice locale • Implicarea slabă a populației în viața comunitară a localității • Accesul redus la piața de desfacere • Ridicarea prețurilor la carburanți și resurse energetice • Migrația înaltă a populației • Îmbătrânirea populației • Neacceptarea proiectelor locale

OBIECTIVE

Pentru cele opt domenii abordate în cadrul conceptului de „Comunitate prietenoasă vârstei” au fost formulate optobiective strategice pentru perioada 2022-2023.

Obiectivele au fost stabilite ținând cont de problemele identificate în cele opt domenii. Pentru soluționarea problemelor analizate au fost stabilite ținte concrete incluse în obiective strategice. Obiectivele specifice vizează problemele identificate și descrise.

Cele mai multe probleme identificate și neacoperite de obiectivele strategice se referă la domeniile Servicii comunitare și de sănătate, Participare civică și oportunități de angajare și Transport.

Domenii	Obiective generale
I. Transport	1. Asigurarea accesului populației satului Ilenuța la servicii de transport public
II. Spații publice și clădiri	2. Adaptarea clădirilor publice și spațiilor exterioare la necesitățile vârstnicilor
III. Comunicare și informare	3. Sporirea accesului locuitorilor localității la posibilități de comunicare și informare
IV. Participare socială	4. Ridicarea gradului de participare a persoanelor vârstnice în viața comunității
V. Respect și incluziune socială	5. Promovarea experienței și meritelor locuitorilor vârstnici din satul Ilenuța
VI. Locuințe	6. Asigurarea securității și siguranței vârstnicilor din satul Ilenuța
VII. Participarea civică și oportunități de angajare	7. Atragerea la oportunități de angajare în folosul societății
VIII. Servicii publice	8. Ridicarea nivelului de trai a populației

IMPLEMENTAREA STRATEGIEI

Strategia de dezvoltare a Comunității prietenoase vârstei în satul Ilenuța pentru perioada 2022-2023 este o anexă a Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a satului Ilenuța. Strategia nu substituie Planul strategic de bază, dar este complementară acestuia și are scopul de a fortifica abordarea locală pentru construirea unei Comunități prietenoase vârstei în satul Ilenuța.

Rolurile actorilor locali în implementarea strategiei

Primăria satul Ilenuța are rolul central în implementare strategiei și responsabilitatea directă de implementare a strategiei. În acest scop, primăria va utiliza atribuțiile și competențele întregului aparat. Pentru asigurarea implementării, primăria va adopta o atitudine proactivă de identificare și atragere a resurselor necesare pentru acțiunile planificate și va facilita relațiile cu eventualii donatori.

Consiliul local al satul Ilenuța va susține implementarea strategiei prin adoptarea deciziilor necesare atât în cadrul exercițiilor bugetare anuale cât și în cadrul unor acțiuni neplanificate. De asemenea, membrii consiliului vor face dovadă de responsabilitate socială și atitudine favorabilă dezvoltării comunității prietenoase vârstei și în toate celelalte activități curente pe care le desfășoară.

Comitetul Coordonator Locala fost implicat activ la etapa de analiză a problemelor din comunitate și de elaborare a Planului de acțiuni pentru rezolvarea problemelor identificate. La etapa de implementare, Comitetul coordonator va monitoriza participativ implementarea planului de acțiuni. Comitetul mai are rol de de suport cu atribuția de creștere a gradului de conștientizare din partea populației a importanței comunității prietenoase vârstnicilor și respectiv asigurarea unui grad sporit de susținere a acțiunilor propuse în plan.

Toți actorii menționați din satul Ilenuța se vor implica în acțiuni de schimb de informații și experiență la toate nivelurile cu alte localități în care s-au implementat sau urmează să se implementeze strategii similare, pentru a construi o abordare regională unei comunități prietenoase vârstei.

Resursele

Acțiunile incluse în strategie vor fi realizate prin intermediul resurselor alocate din bugetul local, contribuția voluntară a localnicilor, dar și prin atragerea și direcționarea surselor extrabugetare oferite de partenerii de dezvoltare.

Una din sursele importante de luat în considerare pentru susținerea acțiunilor incluse în planul de acțiuni este proiectul „Îmbătrânire și Sănătate” implementat de către AO „CASMED” cu suportul financiar al Crucii Roșii din Elveția.

Monitorizarea

Strategia este construită în baza abordării de management orientat pe rezultate. Această abordare pune accent pe atingerea rezultatelor scontate pentru soluționare problemelor identificate la etapa de analiză a situației vârstnicilor din comună. Din acest motiv, monitorizarea implementării strategiei va fi realizată în măsură mai mare prin verificarea indicatorilor de rezultat și în măsură mai mică a indicatorilor de proces.

Controlul asupra implementării strategiei revine Primăriei satului Ilenuța, care va colabora cu părțile interesate interne și externe pentru a îndeplini obiectivele.

Progresul implementării strategiei va fi monitorizat și revizuit anual prin:

- Feedback informal de la comunitate sau prin sondaje comunitare.
- Monitorizarea regulată a schimbărilor din comună și din mediului extern, care ar putea determina modificarea acțiunilor planificate.
- Rapoarte anuale de progres a implementării strategiei: Rapoartele vor fi întocmite în formă liberă, cu verificarea exhaustivă a indicatorilor de progres incluși în planul de acțiuni.

ANEXA 1. PLANUL DE ACȚIUNI 2021-2023

APROBAT
prin decizia Consiliului sătesc Ilenuța
nr. 03/7 din 08.04.2022

Aspecte	Obiective	Indicatori	Acțiuni	Termene de realizare	Responsabili de implementare	Responsabili de monitorizare
1.Transportul	Asigurarea accesului populației satului Ilenuța la servicii calitative de transport public	-800 m drum construit(Seul-Filimonov)	1.1 Construcția drumurilor în variantă și a drumurilor adiacente lor	2022	APL	Moroi Alexandr
		-200 m drum construit (Ostrovski –Grădiniță)	1.2 Construcția drumurilor în variantă și a drumurilor adiacente lor	2022	APL	Tereniuc Ala
		-400 m drum construit(lonel-Doboș)	1.3 Construcția drumurilor în variantă și a drumurilor adiacente lor	2022	APL	Cebanu Ana
		-400 m drum construit (Guzum-Cimitir)	1.4 Construcția drumurilor în variantă și a drumurilor adiacente lor	2022	APL	Oală Aliona
		-200 m drum construit(Celan-Postolachi)	1.5 Construcția drumurilor în variantă și a drumurilor adiacente lor	2022	APL	Petreanu Aurelian
		-200 m drum construit (Guțu-Vetrici)	1.6 Construcția drumului din beton armat	2023	APL	Ionel Aurica
		-Reprofilarea drumurilor variantă albă deja construite	1.7 Reparații curente a drumurilor variantă albă	2023	APL	Eladii Virgiliu
		-Construcția a 3 stații de așteptare: -dispre Obreja -la Zubic Vasile -la Căpusteanu Alexandru	1.8 Construcția stațiilor de așteptare cu instalarea băncilor și urnelor	2022-2023	APL Proiect	Vîrtosu Maria

		-Construcția a1400 m de trotuar de-a lungul drumului central	1.9 Construcția trotuarelor și instalarea urnelor și băncilor de-a lungul drumului central	2022-2023	APL Proiect	Botnari Valeriana
		-Atribuirea denumirii străzilor și numerotarea lor	1.10 Elaborarea și instalarea plăcuțelor cu denumirea străzilor	2022-2023	APL Proiect	Eladii Virgiliu
		-Construcția canalelor de scurgere a apelor	1.11 Construcția și amenajarea canalelor de scurgere	2023	APL	Moroi Alexandr
		-Plăcuțe cu graficul de circulație a rutelor adiacente satului	1.12Elaborarea și afișarea graficului de circulație a rutelor adiacente	2022	APL	Moroi Tatiana
2.Spații publice și clădiri	Adaptarea clădirilor publice și spațiilor exterioare la necesitățile vîrstnicilor	-Balustrade și rampe la primărie,Centrul Medicilor de Familie,grădiniță,Casa de Cultură,Gimnaziu	2.1Procurarea și instalarea	2022	APL	Moroi Alexandr
		-Amenajarea unui teren pentru parc de odihnă cu toate cele necesare(Melnic Victor)	2.2 Amenajarea parcului	2022-2023	APL Proiect	Eladii Virgiliu
		-Spații de odihnă și agrement pentru persoanele în etate adaptate fiecărui anotimp, în atelierul de pe teritoriul gimnaziului	2.3Amenajarea și repararea atelierului,crearea și activarea spațiului de odihnă și agrement	2022	APL Proiect	Tereniuc Ala
		-4 bănci la Oficiul Poștal,Centrul Medicilor de Familie,Grădiniță,Casa de Cultură,Primărie -10 bănci de-a lungul drumului central	2.4 Procurarea și instalarea băncilor	2022	APL Proiect	Parcalab Viorica
		-Trepte și praguri la toate instituțiile publice comode	2.5 Reparare și înclerearea cu benzi antialunecare	2022	Grupul de seniori	Cebanu Ana

		-Extinderea suprafeței cimitirului local	2.6 Identificarea teritoriului și amenajarea acestuia pentru extinderea cimitirului	2022	APL Consiliul local	Moroi Alexandr
		-Amenajarea stadionului local	2.7 Amenajarea și îngrădirea stadionului	2023	APL Proiect	Moroi Tatiana
3.Comunicare și informare	Sporirea accesului locuitorilor satului la posibilități de comunicare și informare	-Informația de pe panoul informativ să fie actualizată, lizibilă și plasată regulat într-o formă pe înțelesul tuturor	3.1 Plasarea regulată pe panourile informative (într-o formă și conținut ușor accesibil vârstnicilor) și pe rețelele de socializare	Permanent	APL	Oală Aliona
		-4 panouri informative (Oficiul Poștal, Zubic și la opriri)	3.2 Instalarea panourilor informative	2022	APL	Ionel Aurica
		-Comunicare și informare, mediatizarea satului	3.3 Crearea și întreținerea paginii pe rețelele de socializare "Ilenuța Comunitate prietenoasă vârstei"	2022	APL Grupul de Seniori	Botnari Valeriana
		-10 persoane invitate în calitate de expert	3.4 Racolarea persoanelor în calitate de expert	2022-2023	APL Grupul de Seniori	Tereniuc Ala
4.Participare socială civică	Ridicarea gradului de participare a persoanelor vârstnice în viața comunității	-2 activități de voluntariat realizate de persoanele în etate	4.1 Organizare și desfășurare	Trimestrial	Grupul de seniori Voluntari	Moroi Alexandr
		-10 persoane în etate invitate în comisii și participarea în procesul de luare a deciziilor	4.2 Expedierea invitațiilor	La necesitate	APL	Tereniuc Ala
		-20 de persoane în etate învățate lucruri noi	4.3 Invitate la seminare informative	Lunar	APL Instituțiile școlare, preșcolare	Parcalab Viorica

		-20 de persoane în etate cu nevoi speciale și dizabilități atrași în activități de voluntariat	4.4 Organizarea și petrecerea activităților de voluntariat	Trimestrial	Grupul de seniori	Cebanu Ana
		-4 oportunități de angajare în câmpul muncii pentru persoanele în etate	4.5 Crearea și oferirea locurilor de muncă	Trimestrial	APL	Oală Aliona
		-25 de vârstnici instruiți în utilizarea calculatorului și a telefoniei mobile	4.6 Instruirea persoanelor	Lunar	Biblioteca Voluntari	Moroi Tatiana
5.Respect și incluziune socială	Promovarea experienței și meritelor locuitorilor vârstnici	-2 ateliere cu participarea APL și a vârstnicilor	5.1 Organizarea și desfășurarea atelierelor	Anual	APL Grupul de seniori	Botnari Valeriana
		- 20 de invitații de participare la Consiliul local	5.2 Elaborare și expedierea invitațiilor	În perioada desfășurării ședințelor	APL	Oală Aliona
		- 2 lecții de conduită	5.3 Organizarea și desfășurarea lecțiilor	Trimestrial	Biserica Polițistul Gimnaziul	Eladiei Virgiliu
		-2 activități(competiții sportive,șezători) comune cu tinerii și persoanele în etate	5.4 Organizarea și desfășurarea activităților	Trimestrial	Csa de Cultură Gimnaziul Grupul de seniori	Petreanu Aurelian
		-Echipă de voluntari din rîndul tinerilor	5.5 Crearea unei echipe de voluntari	2022	APL	Cebanu Ana
6.Locuința	Asigurarea securității și siguranței vârstnicilor din satul Ilenuța	-Bază de date creată a vârstnicilor cu starea locuințelor deplorabilă,beneficiari identificați	6.1 Vizitarea persoanelor vârstnice în perioada rece a anului,crearea unei baze de date	2022	APL Asistent social Grupul de seniori	Ionel Aurica
		-200 de locuințe dotate cu detectoare de fum	6.2 Procurarea și instalarea detectoarelor de fum	2022-2023	APL Serviciul de pompieri	Moroi Alexandr

		-436 de vîrstnici ajutați în gospodărie	6.3 Activități de curățire a zăpezii, tăierea lemnului	2022-2023	Voluntari Grupul de seniori Asistent social	Ionel Aurica
		-436 de vîrstnici asigurați cu lemne și cărbuni	6.4 Acordarea lemnului și cărbunilor	În perioada rece a anului	Prestatori de servicii Donatori	Vîrtosu Maria
		-436 de vîrstnici primesc ajutor financiar pentru perioada rece a anului	6.5 Acordarea ajutorului financiar pentru perioada rece a anului	În perioada rece a anului	APL Asistent social	Oală Aliona
7. Participare civică și oportunități de angajare	Atragerea la oportunități de angajare în folosul societății	-Activități intergeneraționale "Ilenuța sat curat", "Starturi Vesele", "Înverzirea satului,	7.1 Organizarea și desfășurarea	Simestrial	Grupul de seniori Casa de Cultură	Moroi Tatiana
		- Activități social-culturale "Cîntece de suflet, Șezători, Dans, Țesut, Brodat, Croșetat, Origami"	7.2 Organizarea și desfășurarea prin atragerea a 20 de vîrstnici	Trimestrial	Grupul de seniori Casa de Cultură Instituțiile Școlare	Botnari Valeriana
		-Evenimente publice "Ziua satului", "8 Martie", "Sărbătorile de Iarnă"	7.3 Organizarea și desfășurarea	Conform calendarului	APL Grupul de seniori Casa de Cultură	Petreanu Aurelian
		-20 de persoane în etate invitate pentru întâlniri tematice (cercuri pe interese)	7.4 Expedierea a 20 de invitații	Lunar	Grupul de seniori	Vîrtosu Maria
		-20 de vizite la domiciliu a persoanelor cu dizabilitate redusă sau imobilizate	7.5 Organizarea vizitelor	Lunar	Voluntari Grupul de seniori	Ionel Aurica
8. Servicii publice	Ridicarea nivelului de trai al populației	-525 de locuințe aprovizionate cu apă centralizată	8.1 Conectarea la apeduct	2022-2023	APL Î.M "Ilcomserv"	Tereniuc Ala
		-525 de locuințe asigurate la servicii de colectare a deșeurilor	8.2 Colectarea și transportarea deșeurilor	2022-2023	APL Î.M "Ilcomserv"	Parcalab Viorica

	-O cantină socială	8.3 Identificarea și amenajarea spațiului pentru serviciile cantinei sociale	2022	APL Proiect	Ionel Aurica
	-Crearea grupelor de voluntari în ajutor vîrstnicilor	8.4 Identificarea grupului de voluntari și implimentarea strategiei de activități	2023	APL	Botnari Valeriana
	-1 cabinet de fizio proceduri și masaj	8.5 Identificarea spațiului și a agentului economic de prestări servicii	2023	APL Agenții Economici Proiect	Vîrtosu Maria
	-1 Croitorie,cizmărie	8.6 Identificarea spațiului și a agentului economic	2023	APL	Tereniuc Ala
	-1 Sală de sport	8.7 Identificarea spațiului și a agentului economic	2023	APL Proiect	Petreanu Aurelian
	-1 Frizerie	8.8 Identificarea spațiului și a agentului economic	2023	APL Agenții Economici	Cebanu Ana
	-Radio local sau difuzor	8.9 Amenajarea biroului, procurarea radioului	2023	APL Proiect	Oală Aliona
	-1 Spălătorie și baie socială	8.10 Identificarea spațiului și a agentului economic	2023	APL Î.M"lcomserv" Proiect	Eladii Virgiliu
	-Canalizare centralizată	8.11 Proiectarea tehnică a sistemului de canalizare central	2023	APL Proiect	Moroi Tatiana
	-1 Farmacie veterinară	8.12 Identificarea agentului economic	2023	APL Agent Economic	Vîrtosu Maria

ANEXA 2. LISTA PROBLEMELOR IDENTIFICATE

* Procentajul reprezintă ponderea respondenților care au confirmat existența problemei

Problema / îngrijorarea identificată	1. Spații publice și clădiri	2. Transport	3. Locuință	4. Participare socială	5. Respect și incluziune socială	6. Participare civică și oportunități de angajare	7. Comunicare și informare	8. Servicii comunitare și de sănătate
Lipsa balustradelor și rampelor de acces în clădirile publice	90,28%							
Lipsa spațiilor de odihnă și agrement pentru vârstnici	91,67%							
Lipsa scaunelor în locurile publice și de-a lungul străzii principale.	83,33%							
Treptele lunecoase pe timp de iarnă la instituțiile publice	93,06%							
Nu toate străzile sunt iluminate pe timp de noapte.	16,67%							
Transportul public nu este disponibil pentru toți vârstnicii		91,67%						
Graficul de circulație a transportului nu este comod		88,89%						
Stațiile de așteptare nu sunt amenajate și nu au graficul de circulație		95,83%						
Vârstnicii cu un grad redus de mobilitate nu se pot deplasa la instituțiile publice cu transportul public local		93,06%						
Locuințele vârstnicilor prezintă risc sporit de accidente			40,28%					
Este necesară dotarea locuințelor vârstnicilor cu detectoare de fum			93,06%					
Autoritățile locale și vecinii nu ajută persoanele în etate pe timp de iarnă			29,17%					
Vârstnicii și persoanele cu dizabilități nu sunt ajutați cu lemne de foc pe timp de iarnă			40,28%					
Activitățile desfășurate în comunitate nu sunt intergeneraționale și nu implică persoane de diferite vârste				29,17%				
Vârstnicii nu participă la activitățile socio-culturale din comunitate				23,61%				
Vârstnicii nu sunt implicați în organizarea evenimentelor publice în comunitate				29,17%				
Nu există oportunități pentru a facilita întâlnirile între persoanele în etate				76,39%				
Persoanele cu mobilitatea redusă sau imobilizate nu sunt vizitate la domiciliu				31,94%				
Autoritățile locale și oamenii din localitate nu sunt preocupați de persoanele în etate și nevoile lor					30,56%			

Vârstnicii nu sunt invitați la ședințele CL și contribuția lor la nivel de comunitate nu este apreciată					37,5%				
Tinerii nu manifestă o atitudine respectuoasă față de persoanele în etate					69,44%				
Persoanele în etate sunt uneori tratate cu mai puțin respect					29,17%				
Autoritățile locale nu susțin inițiativele și activitățile de voluntariat realizate de persoanele în etate						16,67%			
Vârstnicii nu sunt bine reprezentați în comisii și nu participă în procesul de luarea a deciziilor						40,28%			
Persoanele în etate nu au oportunități să învețe lucruri noi și să fie activi social						33,33%			
Persoanele în etate cu nevoi speciale / dizabilități nu au acces la activități de voluntariat						65,28%			
Nu există oportunități de angajare în câmpul muncii pentru persoanele în etate						47,22%			
Vârstnicii nu sunt informați despre activitățile care se organizează în localitate							18,06%		
Informația plasată pe panourile informative nu este expusă pe înțelesul persoanelor în etate							19,44%		
Vârstnicii nu sunt implicați voluntar în calitate de experți, diseminatori de informație și formatori / trainerii.							51,39%		
Persoanele în etate nu au acces la computere și internet în spații sau instituții publice							29,17%		
Nu există suficienți asistenți medicali în comunitate								23,61%	
Vârstnicii nu au acces la servicii de îngrijiri sociale și medicale atunci când apare o astfel de nevoie								48,61%	
În localitate nu există programe educaționale pentru îngrijirea persoanelor în vârstă								51,39%	
Persoanele în etate nu au acces la servicii de colectare a deșeurilor solide								48,61%	
Persoanele în etate nu au acces la servicii de aprovizionare cu apă								37,5%	
Persoanele în etate nu au acces la servicii farmaceutice								4,17%	
Media ponderii confirmărilor problemelor (pe domenii)	75,00%	92,36%	50,70%	38,06%	41,67%	40,56%	29,52%	35,65%	50,44%
Media ponderii confirmărilor problemelor din mediul fizic	75,00%	93,52%	57,87%	-	-	-	-	30,09%	64,12%
Media ponderii confirmărilor problemelor din mediul social	-	88,89%	29,17%	38,06%	41,67%	40,56%	29,52%	41,20%	44,15%

ANEXA 3. LISTA PARTICIPANȚILOR LA ELABORAREA STRATEGIEI

1. Pîcaleu Oleg– Primarul satului Ilenuța,
2. Moroi Tatiana -bibliotecară -președintele comitetului,
3. Ionel Aurica –asistent social -vicepreședintele comitetului,
4. Oală Aliona-secretar Cl- secretarul comitetului,
5. Parcalab Viorica –asistent medical - membru al comitetului,
6. Petreanu Aurelian –director al Casei de Cultură - membru al comitetului,
7. Cebanu Ana-director a grădiniței de copii- membru al comitetului,
8. Eladii Virgiliu-director al gimnaziului- membru al comitetului,
9. Vîrtosu Maria -educător - membru al comitetului,
10. Moroi Alexandr-consilier - membru al comitetului,
11. Tereniuc Ala-consilier - membru al comitetului,
12. Botnari Valeriana –conducător artistic - membru al comitetului.